

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра гідрогеології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи



_____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань Природничі науки

спеціальність 103 Науки про Землю

освітня програма Прикладна гідрогеологія

вид дисципліни обов'язкова

факультет геології, географії, рекреації і туризму

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано у новій редакції до затвердження Вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

“31” серпня 2020 року, протокол № 14

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Удалов Ігор Валерійович, доктор геологічних наук, доцент

Програму в новій редакції схвалено на засіданні кафедри гідрогеології

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Ігор УДАЛОВ

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо - професійної програми

прикладна гідрогеологія

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Аліна КОНОНЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму в новій редакції погоджено методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол № 13 від 31 серпня 2020 р.

Голова методичної комісії

(підпис)

Олександр ЖЕМЕРОВ

(прізвище та ініціали)

Робоча програма дисципліни уточнена відповідно до наказу по Харківському національному університету імені В.Н. Каразіна «Про організацію освітнього процесу у I семестрі 2020/2021 навчального року» № 0202-1/260 від 07.08.2020 р.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» складена відповідно до **освітньо-професійної програми** підготовки магістрів

спеціальності (напряму)
освітньо-професійна програма

103 Науки про Землю
Прикладна гідрогеологія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є отримання студентами навиків самостійної роботи та самостійного отримання наукового знання. У цьому курсі студенти отримують навик самостійної роботи, який їм дуже знадобиться при виконанні дипломної роботи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

До основних завдань даної дисципліни відносяться:

1. отримання навиків самостійної наукової роботи;
2. оцінка пріоритетів та ступеня важливості наукової інформації;
3. класифікація інформації та отримання базових знань для самостійного написання наукової роботи;
4. вивчення правил оформлення наукового дослідження;
5. критична оцінка наукового матеріалу; отримання навиків самостійного системного аналізу.

У відповідності до поставлених задач студенти зобов'язані засвоїти теоретичну основу дисципліни, ознайомитися з методами теоретичних досліджень і організації самостійної наукової праці.

1.3. Кількість кредитів: 4

1.4. Загальна кількість годин: 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й (магістри)	2-й (магістри)
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
24 год	10 год
Практичні, семінарські заняття	
24 год	4 год
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
72 год	106 год
Індивідуальні завдання	
–	–

1.6. Заплановані результати навчання:

знати:

- основні принципи організації і проведення наукових досліджень;
- методологію теоретичного та експериментального досліджень;
- вимоги до написання, оформлення статей та захисту дисертації;
- вимоги до підготовки публікацій, доповідей.

вміти:

- вибрати та сформулювати тему дослідження;
- обґрунтувати та скласти план статті;
- проаналізувати, узагальнити та інтерпретувати результати наукових досліджень;
- відготувати, правильно оформити за результатами досліджень статтю, доповідь, тези.

компетентності:

здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
здатність генерувати нові ідеї (креативність).

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Лекції відповідно до наказу ректора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна проводяться дистанційно на базі платформ Zoom, Google Class. Навчально-методичний комплекс представлений на сайті кафедри: <http://hydrogeology.univer.kharkov.ua/>. Консультації індивідуальні та групові відбуваються з використанням месенджерів Telegram, Viber.

Розділ 1. Підготовка та проведення дослідження

Тема 1. Вступна лекція.

Науково - дослідницька діяльність. Можливості кар'єрного росту в науці. Методи наукового дослідження. Сутність дослідницької діяльності. Вимоги до організації теоретичних і практичних досліджень.

Тема 2. Види інформаційних ресурсів.

Методи вивчення теоретичних джерел. Характеристика матеріалу й вимоги до наукового спостереження. Правила ведення наукової роботи. Правила складання тезисів.

Тема 3. Особливості праці вченого. Раціональна організація навчальної праці.

Робота з каталогами в бібліотеці. Правила роботи з журналом, газетою: складання бібліографічних карток, добірка вирізок. Правила складання бібліографії.

Тема 4. Види письмових робіт і техніка роботи із книгою.

Правила складання анотації, рецензії, плану, конспекту, тез. Уміння робити виписки. Правила ведення записів: компактність, витримка інтервалу, датування, полючи, підкреслення, виділення ключових слів, схематичне зображення й скорочення й ін.

Розділ 2. Етапи організації дослідницької діяльності, методика написання статті

Тема 5. Проблеми науки й практики. Виявлення й формулювання проблеми.

Тема і її актуальність. Практична й наукова актуальність. Ціль, об'єкт та предмет дослідження, логіка дослідження. Ціль як уявлення про результат. правила постановки цілей і завдань дослідження. Практична робота: постановка проблеми, визначення структури роботи, вибір методів дослідження.

Тема 6. Складові частини наукової роботи

Робота над визначенням актуальності дослідження, правила написання. Обґрунтування актуальності теми, складання уявлення про ступінь розробленості теми;

формулювання проблеми дослідження. Постановка цілей і завдань дослідження. Опис методів дослідження. Структура глав. Мова й стиль наукової праці. Посилання в тексті. Скорочення. Подання ілюстративного матеріалу. Оформлення списку використаної літератури. Аналіз результатів практичного дослідження, оформлення результатів роботи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Підготовка та проведення дослідження												
Разом за розділом 1	59	12	12			35	66	5	2			60
Розділ 2. Етапи організації дослідницької діяльності, методика написання статті												
Разом за розділом 2	61	12	12			37	54	5	2			46
Усього годин	120	24	24			72	120	10	4			106

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Написання статті (1 етап). Розробка дослідницької стратегії.	6	1
2.	Написання статті (2 етап). Принципи наукового вишукування. (предмет, постановка проблеми, визначення структури роботи, встановлення задач та вибір методів вишукування).	6	1
3.	Написання статті (3 етап). Науковий аналіз матеріалу (критичний) та його принципи.	6	1
4.	Підготовка та захист статей за темами курсу (4 етап) (Структура доповіді. Вступ і висновок. Головна частина: методи викладання матеріалу, прийоми залучення уваги аудиторії.)	6	1
	Разом	24	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Наукометричні бази даних. Електронні наукові публікації.	14	20
2.	Форми звітності при науковому дослідженні. Показники для оцінки науковості.	16	22
3.	Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях.	18	20
4.	Організація наукової діяльності в Україні	16	22

5.	Логіка проведення наукового дослідження	8	20
	Разом	72	106

6. Індивідуальні завдання

7. Методи контролю

Письмовий контроль: поточний, заліковий.

7.1. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів «Основи наукових досліджень»

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю:

- виконання практичної роботи;
- виконання поточного контролю.

Нарахування балів за поточний контроль

Поточний контроль оцінюється в **30 балів** (4 питання):

- 3 питання, що передбачають розгорнуті відповіді (есе) (9 балів за кожне питання).
- 1 питання, передбачає визначення терміну (3 бали).

Нарахування балів за практичну роботу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Написання статті (1 етап). Розробка дослідницької стратегії.	6	5
2	Написання статті (2 етап). Принципи наукового вишукування. (предмет, постановка проблеми, визначення структури роботи, встановлення задач та вибір методів вишукування).	6	10
3	Написання статті (3 етап). Науковий аналіз матеріалу (критичний) та його принципи.	6	10
4	Підготовка та захист статей за темами курсу (4 етап) (Структура доповіді. Вступ і висновок. Головна частина: методи викладання матеріалу, прийоми залучення уваги аудиторії.)	6	5
	Разом	24	30

Нарахування балів за залікову роботу

Залікова робота оцінюється в **40 балів** (4 питання)

- 4 питання, що передбачають розвернуті відповіді (10 балів за кожне питання)

8. Схема нарахування балів

Залікова робота

Практична робота, поточний контроль					Всього	Залік	Загальна сума балів
Поточний контроль	Практична робота						
	(ПР1)	(ПР2)	(ПР3)	(ПР4)			
30	5	10	10	5	60	40	100

ПР1, ПР2, ПР3, ПР4 – практичні роботи

Підсумкова оцінка (ПО) в балах з дисципліни розраховується за накопичувальною системою як сума балів, отриманих студентом за поточний контроль (ПК), за практичну роботу (ПР1-4) та за залікову роботу (ЗР):

$$ПО = ПК + ПР1 + ПР2 + ПР3 + ПР4 + ЗР$$

Кількість балів відповідає оцінці, що наведено нижче у шкалі оцінювання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна

1. Лудченко А.А. Основы научных исследований: учеб. пособие / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак ; под ред. А.А. Лудченко. - Київ: Знання, 2000. - 114 с.
2. Сабитов Р.А. Основы научных исследований: учеб. пособие. - Челябинск, 2002. - 138 с.
3. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посібник. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. - 240 с.
4. Марцин В.С. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.С. Марцин, Н.Г. Міценко, О.А. Даниленко та ін. - Львів: Ромус Поліграф, 2002. - 128 с.
5. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. - Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. - 254 с.

Додаткова

1. Демківський А.В. Основи методології наукових досліджень: навч. посіб. К. : Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
2. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.- метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 180 с.
3. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень : підручник . К. : Знання, 2007. 317 с.
4. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Фонди Центральної наукової бібліотеки ХНУ ім. В.Н.Каразіна.
2. Фонд Харківської державної бібліотеки ім. В.Г. Короленка .
3. Мережа Інтернет.